



ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ



ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΙΑΤΡΩΝ



ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ αρ. ΥΠΑΜ/01/2020

26 Νοεμβρίου 2020

ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΙΑΤΡΩΝ

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗ ΟΝΤΟΤΗΤΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΦΡΟΥΡΑ - 106 ΣΝΕ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Σύνοψη.....	1
2.	Εισαγωγή.....	2
3.	Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία.....	3
3.1	Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή.....	3
3.2	Σκοπός του ελέγχου.....	3
3.3	Μεθοδολογία.....	4
3.4	Κριτήρια ελέγχου.....	6
4.	Ευρήματα και συστάσεις.....	7
4.1	Λειτουργία 106 ΣΝΕ.....	7
4.2	Αξιοποίηση Νέας Πτέρυγας του 106 ΣΝΕ.....	8
4.3	Ιατρικό Προσωπικό της Ε.Φ.....	9
4.4	Εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας (ΓεΣΥ).....	10
4.5	Ιδιωτική άσκηση επαγγέλματος από Στρατιωτικούς Ιατρούς και ένταξή τους στο Γενικό Σύστημα Υγείας (ΓεΣΥ).....	13
5.	Γενικά συμπεράσματα.....	18
6.	Γενικές συστάσεις.....	19

Παράρτημα – Σύνολο εξετασθέντων ασθενών στα εξωτερικά ιατρεία

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΓΕΕΦ	Γενικό Επιτελείο Εθνικής Φρουράς
ΓεΣΥ	Γενικό Σύστημα Υγείας
ΔΥΓ	Διεύθυνση Υγειονομικού
ΕΦ	Εθνική Φρουρά
ΟΑΥ	Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας
ΟΚΥΠΥ	Οργανισμός Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας
ΣΝΕ	Στρατιωτικό Νοσοκομείο Εκστρατείας
ΥΠΑΜ	Υπουργείο Άμυνας
ΦΠΑ	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

Ευθύνη Ελεγκτικής Υπηρεσίας και διαφύλαξη της ανεξαρτησίας της

Οι Ειδικές Εκθέσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των ελέγχων που αυτή διενεργεί επί των πολιτικών (policies) και προγραμμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας ή άλλων ελεγχόμενων οργανισμών ή επί θεμάτων που αφορούν στον Προϋπολογισμό τους ή συγκεκριμένους τομείς αυτού. Η Ελεγκτική Υπηρεσία επιλέγει και σχεδιάζει τις εν λόγω ελεγκτικές δραστηριότητες κατά τρόπον, ώστε αυτές να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του δημόσιου συμφέροντος.

Η εκ μέρους της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παράθεση ευρημάτων ελέγχου γίνεται στη βάση όσων στοιχείων έχουν τεθεί ενώπιόν της από την ελεγχόμενη οντότητα.

Εκτός αν τούτο δηλωθεί ρητά, η μη παράθεση ευρημάτων επί ορισμένων πτυχών ή θεμάτων που αφορούν στο αντικείμενο του ελέγχου, δεν συνιστά διαβεβαίωση, ούτε και υποδηλοί ότι αυτά είναι απαλλαγμένα αδυναμιών ή σφαλμάτων ή αποκλίσεων από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, αφού ο εξωτερικός ελεγκτής δεν αναμένεται ότι μπορεί να εντοπίζει κάθε αδυναμία ή σφάλμα ή απόκλιση από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Οι συστάσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αποτελούν εισηγήσεις για τον τρόπο χειρισμού των παρατηρήσεων και ευρημάτων του ελέγχου. Σε καμία περίπτωση δεν δύναται να εκληφθεί ότι οι συστάσεις αυτές επηρεάζουν την ανεξαρτησία της Υπηρεσίας, ως εξωτερικού ελεγκτή ή ότι συνεπάγονται συμμετοχή της Υπηρεσίας στη λήψη οποιασδήποτε σχετικής απόφασης από τη διοίκηση της ελεγχόμενης οντότητας, η οποία εξακολουθεί να φέρει αποκλειστικά την ευθύνη για την ορθή και νόμιμη λήψη απόφασης, ως προς τον τρόπο χειρισμού των ευρημάτων ελέγχου και συστάσεων.

1. Σύνοψη

Η Υπηρεσία μας διενήργησε έλεγχο του Στρατιωτικού Νοσοκομείου Εκστρατείας (106 ΣΝΕ) της Εθνικής Φρουράς, με σκοπό την εξέταση της αξιοποίησης των νέων υποδομών του και γενικά της εύρυθμης λειτουργίας του Στρατιωτικού Νοσοκομείου σε θέματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Επίσης, διερευνήσαμε καταγγελία σχετικά με την ιδιωτική απασχόληση και ένταξη στρατιωτικών ιατρών στο Γενικό Σύστημα Υγείας (ΓεΣΥ), χωρίς την εξασφάλιση της προβλεπόμενης άδειας του αρμόδιου Υπουργού.

Τα σημαντικότερα ευρήματα συνοψίζονται στα ακόλουθα σημεία:

- ♦ Από το 2016 μέχρι το 2019 σημειώθηκε σημαντική μείωση, ύψους 72,5%, στον αριθμό των ασθενών που εξετάστηκαν στα εξωτερικά ιατρεία του 106 ΣΝΕ.
- ♦ Ο όροφος της νέας πτέρυγας του στρατιωτικού νοσοκομείου παραμένει αναξιοποίητος, αφού χρησιμοποιείται μόνο για δερματικές μικροεπεμβάσεις. Αυτό οφείλεται αφενός στο ότι το 106 ΣΝΕ δεν λειτουργεί σε 24ωρη βάση, ώστε να χρησιμοποιούνται οι θάλαμοι για νοσηλεία ασθενών και αφετέρου στην έλλειψη ιατρών απαιτούμενων χειρουργικών ειδικοτήτων, που καθιστά αδύνατη τη διενέργεια χειρουργικών επεμβάσεων.
- ♦ Παρουσιάζεται έλλειψη ιατρικού προσωπικού, τόσο γενικών ιατρών (άνευ ειδικότητας), όσο και ιατρών σημαντικών ειδικοτήτων, γεγονός που δημιουργεί σοβαρά προβλήματα στην παροχή υπηρεσιών και στην εύρυθμη λειτουργία της υγειονομικής υπηρεσίας της ΕΦ.
- ♦ Νοσηλευτές που υπηρετούσαν στο 106 ΣΝΕ δεν ήταν εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Νοσηλευτών Κύπρου και ένας από αυτούς ασκούσε τα νοσηλευτικά του καθήκοντα χωρίς να κατέχει πτυχίο νοσηλευτικής.
- ♦ Εκκρεμεί η οριστικοποίηση και ο καθορισμός του εύρους συνεργασίας του 106 ΣΝΕ με τον Οργανισμό Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας (ΟΚΥπΥ).
- ♦ Διαπιστώσαμε τη μη σύννομη εγγραφή στρατιωτικών ιατρών στο Γενικό Σύστημα Υγείας (ΓεΣΥ) και ιδιωτική άσκηση του επαγγέλματος του ιατρού, χωρίς την εξασφάλιση της προβλεπόμενης άδειας του αρμόδιου Υπουργού, τη συστηματική παραβίαση του ωραρίου εργασίας και την χωρίς άδεια απουσία τους από την εργασία.

Εισηγηθήκαμε τη λήψη άμεσων και ουσιαστικών μέτρων από τα αρμόδια Υπουργεία, για τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση του προσωπικού, των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού του Στρατιωτικού Νοσοκομείου. Επίσης, υποδείξαμε την πιθανή ύπαρξη τόσο πειθαρχικών όσο και ποινικών αδικημάτων από μέρους των, υπό διερεύνηση, στρατιωτικών ιατρών και εισηγηθήκαμε τη διεξαγωγή σχετικών ερευνών και ανακρίσεων. Στη βάση των υποδείξεων μας, το θέμα έχει τύχει πειθαρχικής διερεύνησης και βρίσκεται σε εξέλιξη η διερεύνηση ποινικών αδικημάτων από την Αστυνομία.

2. Εισαγωγή

Το Στρατιωτικό Νοσοκομείο Εκστρατείας (106 ΣΝΕ) αποτελεί τον πυρήνα του Υγειονομικού Σώματος της Εθνικής Φρουράς (ΕΦ). Είναι το μοναδικό στρατιωτικό νοσοκομείο στη Δημοκρατία και η αποστολή του σε περίοδο ειρήνης είναι, μεταξύ άλλων, η

- Παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στους δικαιούχους
- Διενέργεια περιοδικών υγειονομικών εξετάσεων στο προσωπικό της ΕΦ
- Λειτουργία υγειονομικών επιτροπών
 - ★ Επιτροπή σωματικής ικανότητας
 - ★ Επιτροπή αναρρωτικών αδειών
 - ★ Επιτροπή ψυχικής ικανότητας
- Υγειονομική κάλυψη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και αντιπροσωπειών
- Παροχή εκπαίδευσης στο προσωπικό της ΕΦ
- Λειτουργία του τμήματος ψυχικής υγείας
- Παροχή οδοντιατρικής περίθαλψης στους δικαιούχους



Η Υπηρεσία μας, αντιλαμβανόμενη τη σημαντικότητα της αποστολής του Στρατιωτικού Νοσοκομείου, προέβηκε σε έλεγχο με σκοπό την αξιολόγηση του βαθμού αξιοποίησης και εύρυθμης λειτουργίας του νοσοκομείου με επαρκή και ποιοτική παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Στο πλαίσιο του εν λόγω ελέγχου διερευνήσαμε επίσης καταγγελία σχετικά με την ιδιωτική απασχόληση και ένταξη στρατιωτικών ιατρών στο Γενικό Σύστημα Υγείας (ΓεΣΥ).

3. Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία

3.1 Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στο πλαίσιο των συνταγματικών αρμοδιοτήτων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και των προνοιών του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014).

Το άρθρο 116 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας ορίζει ότι ο Γενικός Ελεγκτής ελέγχει εν ονόματι της Δημοκρατίας όλες τις εισπράξεις και πληρωμές και όλους τους λογαριασμούς χρηματικών διαθεσίμων και άλλου ενεργητικού ή άλλων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Δημοκρατία ή που δημιουργούνται για λογαριασμό της. Για τον σκοπό αυτό, ο Γενικός Ελεγκτής έχει δικαίωμα να επιθεωρεί και να ελέγχει όλα τα σχετικά βιβλία, αρχεία και καταστάσεις, καθώς και τους χώρους όπου φυλάγεται το πιο πάνω ενεργητικό. Επίσης, ο Γενικός Ελεγκτής ασκεί κάθε άλλη εξουσία ή εκτελεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα ή υποχρεώσεις που καθορίζονται ή του αναθέτονται δια Νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 81 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο των λογαριασμών της Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και περί του Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο (Ν.38(Ι)/2014), ο ελέγχων λειτουργός κάθε Κονδυλίου οφείλει να διασφαλίσει την ορθότητα και νομιμότητα των εισπράξεων και πληρωμών και την αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και οικονομία της υλοποίησης του οικείου Προϋπολογισμού, στη βάση των αρχών της χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης (άρθρα 7(1) και 8).

Για τον σκοπό αυτό, η Ελεγκτική Υπηρεσία προχωρεί σε οικονομικούς και διαχειριστικούς ελέγχους, όπως και ελέγχους συμμόρφωσης Υπουργείων, Τμημάτων και Υπηρεσιών της Δημόσιας Υπηρεσίας και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Ο περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος (Ν.113(Ι)/2002) παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του.

3.2 Σκοπός του ελέγχου

Ο παρών έλεγχος σκοπό είχε την αξιολόγηση της αξιοποίησης και εύρυθμης λειτουργίας του Στρατιωτικού Νοσοκομείου της Εθνικής Φρουράς σε θέματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, απασχόλησης προσωπικού, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού, καθώς και τη διερεύνηση καταγγελίας σχετικά με την ιδιωτική απασχόληση και ένταξη στρατιωτικών ιατρών στο Γενικό Σύστημα Υγείας (ΓεΣΥ).

3.3 Μεθοδολογία

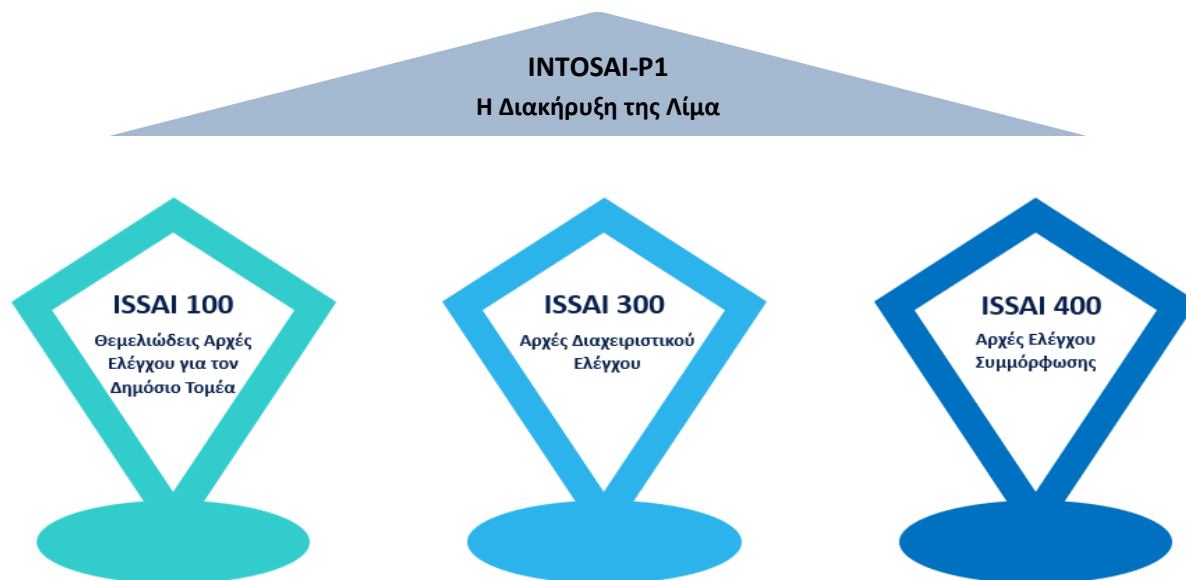
3.3.1 Πρότυπα ελέγχου

Σύμφωνα με το άρθρο 81(2) του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(I)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασίζει.

Όπως ρητά αναφέρεται στις Ελεγκτικές Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ISAs) που εκδίδονται από τη Διεθνή Ομοσπονδία Λογιστών (IFAC) και τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAIs) που εκδίδει ο Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), ο οποίος είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος, μη-πολιτικοποιημένος Οργανισμός, με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Τα ISSAIs διαχωρίζουν τους ελέγχους που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα σε τρεις κατηγορίες, τους οικονομικούς ελέγχους (“financial audit”), τους ελέγχους συμμόρφωσης (“compliance audit”) και τους διαχειριστικούς ελέγχους (“performance audit”). Για τους ελέγχους αυτούς υπάρχει αριθμός ελεγκτικών προτύπων που είναι κοινά και αριθμός ελεγκτικών προτύπων που αφορούν ειδικά στην κάθε κατηγορία ελέγχου.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των πιο κάτω Προτύπων:



Το θεμελιώδες πρότυπο INTOSAI-P1 ουσιαστικά καταγράφει αυτούσια τη Διακήρυξη, η οποία υιοθετήθηκε το 1977 από το Παγκόσμιο Συνέδριο του INTOSAI στη Λίμα του Περού (“The Lima Declaration”). Όπως στο ίδιο το Πρότυπο καταγράφεται, το έγγραφο αυτό θεωρείται η “Magna Carta” στην άσκηση εξωτερικού ελέγχου των κυβερνήσεων καθώς έθεσε τα θεμέλια του δημόσιου ελέγχου. Η Διακήρυξη θέτει τα βασικά σημεία ελέγχου και τις βασικές αρχές για τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα που είναι αναγκαίες, ώστε να επιτευχθούν ανεξάρτητα και αντικειμενικά αποτελέσματα. Στο Πρότυπο αυτό ρητά εξηγείται ότι, κατά τον οικονομικό έλεγχο, αυτό που ελέγχεται είναι η

νομιμότητα και κανονικότητα των συναλλαγών («The traditional task of Supreme Audit Institutions is to audit the legality and regularity of financial management and of accounting»).

Το ISSAI 100 παρουσιάζει τον ορισμό του ελέγχου του δημόσιου τομέα και παρέχει τις βασικές έννοιες, στοιχεία και αρχές (τόσο τις γενικές αρχές που σχετίζονται με τον έλεγχο όσο και τις αρχές που σχετίζονται με τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας ελέγχου) που ισχύουν για όλους τους ελέγχους του δημόσιου τομέα.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Προτύπου ISSAI 300, οι διαχειριστικοί έλεγχοι των Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων περιλαμβάνουν την εξέταση προγραμμάτων, πράξεων, συστημάτων και διαδικασιών διαχείρισης, προκειμένου να εκτιμηθεί κατά πόσον οι πόροι που διατίθενται χρησιμοποιούνται κατά τρόπο οικονομικό, αποδοτικό και αποτελεσματικό. Η αρχή της οικονομίας εξετάζει την ελαχιστοποίηση του κόστους των πόρων, η αρχή της αποδοτικότητας εξετάζει την επίτευξη του μεγαλύτερου δυνατού αποτελέσματος από τους διαθέσιμους πόρους και η αρχή της αποτελεσματικότητας εξετάζει την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου. Οι έλεγχοι αυτοί, που εξετάζουν και την τήρηση των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων και στο πλαίσιό τους αξιολογούνται διάφορες πτυχές της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένων των εισροών (τα οικονομικά, ανθρώπινα, υλικά, οργανωτικά ή κανονιστικά μέσα που είναι αναγκαία για την υλοποίηση), των υλοποιήσεων (τα παραδοτέα), των αποτελεσμάτων (οι επιδράσεις στους άμεσους παραλήπτες ή αποδέκτες) και του αντίκτυπου (μακροπρόθεσμες αλλαγές στην κοινωνία).

Το Πρότυπο ISSAI 400 ορίζει τον έλεγχο συμμόρφωσης ως μια ανεξάρτητη εκτίμηση του κατά πόσο ένα δεδομένο θέμα είναι σύμφωνο με τις αρχές που έχουν οριστεί ως κριτήρια ελέγχου. Οι έλεγχοι αυτοί αποσκοπούν στην αξιολόγηση του κατά πόσο οι ενέργειες του ελεγχόμενου φορέα συνάδουν με τις αρχές ή κανόνες που τον διέπουν. Οι αρχές και κανόνες αυτοί μπορεί να αφορούν στη συμμόρφωση με διατάξεις των σχετικών Νόμων, Κανονισμών ή συμφωνιών ή με τις γενικές αρχές χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης και συμπεριφοράς δημοσίων αξιωματούχων.

3.3.2 Ελεγκτική προσέγγιση

Ο παρών έλεγχος βασίστηκε σε στοιχεία που υποβλήθηκαν από το Στρατιωτικό Νοσοκομείο, τη Διεύθυνση Υγειονομικού (ΔΥΓ), το Υπουργείο Άμυνας (ΥΠΑΜ) και τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ), καθώς και σε επισκόπηση εγγράφων, μητρώων και αρχείων αλληλογραφίας και στη διενέργεια συναντήσεων με αρμόδιους λειτουργούς.

Τα ευρήματα του ελέγχου διαβιβάστηκαν για σχόλια και απόψεις στον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Άμυνας, με κοινοποίηση στον Αρχηγό της Εθνικής Φρουράς, τη Γενική Διευθύντρια Υπουργείου Υγείας και τον Αν. Γενικό Διευθυντή του ΟΑΥ.

3.4 Κριτήρια ελέγχου

Για σκοπούς του ελέγχου χρησιμοποιήθηκαν, ως αρχές και κανόνες, τα ακόλουθα:

- α.** Ο περί Στρατού της Δημοκρατίας Νόμος (Ν.36(Ι)/2016).
- β.** Πάγιες Διαταγές και Γενικές Οδηγίες της Εθνικής Φρουράς.
- γ.** Ο περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμος (Ν.20(Ι)/2014).
- δ.** Ο περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμος (Ν.158(Ι)1999).

4. Ευρήματα και συστάσεις

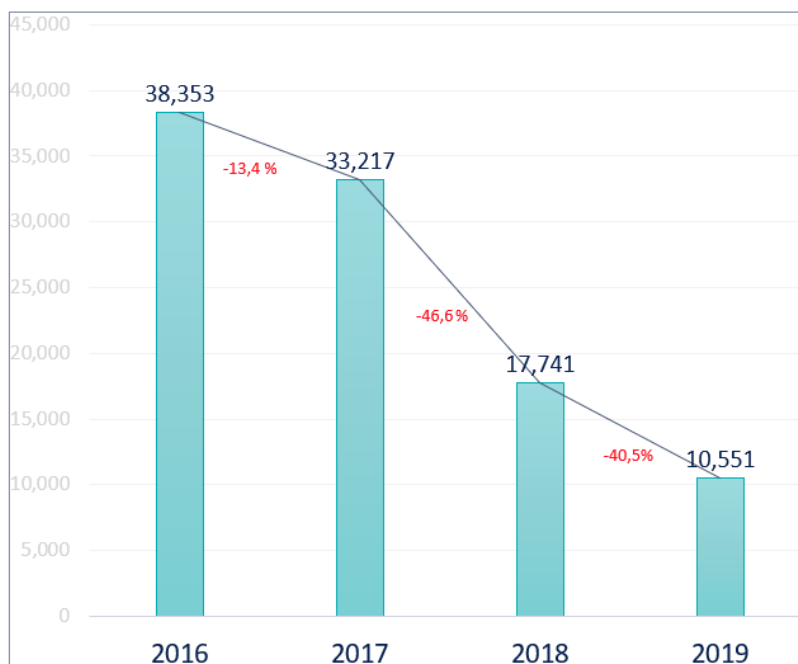
4.1 Λειτουργία 106 ΣΝΕ

Μέχρι και τον Ιούλιο του 2015, το 106 ΣΝΕ λειτουργούσε σε 24ωρη βάση, χειριζόμενο περιστατικά όλων σχεδόν των ειδικοτήτων. Ωστόσο, λόγω έλλειψης προσωπικού και ιδιαίτερα ιατρών σημαντικών ειδικοτήτων, η 24ωρη λειτουργία του αναστάληκε, μέχρι οι συνθήκες επιτρέψουν την επαναλειτουργία του. Έκτοτε, τα περιστατικά ασθενών ή τραυματιών εκτός των κανονικών ωρών εργασίας, που πριν τυγγάναν χειρισμού από το ΣΝΕ, διακομίζονται στο Τμήμα Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών (ΤΑΕΠ) του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας. Εξετάσεις που αφορούν σε αρκετές ειδικότητες, καθώς και χειρουργεία, παραπέμπονται επίσης στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.

Σύμφωνα με μελέτη που εκπονήθηκε από τη ΔΥΓ το 2017, για να καταστεί δυνατή η λειτουργία του 106 ΣΝΕ σε 24ωρη βάση είναι αναγκαίες οι ακόλουθες ενέργειες:



Από έλεγχο που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας, παρατηρήθηκε το 2019 μείωση ύψους 72,5% στον αριθμό των ασθενών που εξετάστηκαν στα εξωτερικά ιατρεία του 106 ΣΝΕ, σε σύγκριση με το 2016. Οι μειώσεις ανά έτος για την εν λόγω περίοδο, αναγράφονται αναλυτικά στο πιο κάτω γράφημα. Σημειώνεται, επίσης, ότι το σύνολο των ασθενών που εξετάστηκαν κατά το πρώτο εξάμηνο του 2020, ανήλθε σε μόλις 3.367. Ενδεικτικός είναι ο πίνακας στο Παράρτημα.

ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΘΕΝΩΝ ΠΟΥ ΕΞΕΤΑΣΤΗΚΑΝ ΣΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ
ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 2016-2019

4.2 Αξιοποίηση Νέας Πτέρυγας του 106 ΣΝΕ

Η νέα πτέρυγα του 106 ΣΝΕ παραδόθηκε τον Νοέμβριο του 2016 και αποτελείται από ισόγειο, στο οποίο στεγάζονται η διαλογή και το μικροβιολογικό εργαστήριο, με βοηθητικούς χώρους, όπως κουζίνα, εστιατόριο και αίθουσες αιμοληψιών, υποδοχής και αναμονής και όροφο, που περιλαμβάνει δύο χειρουργικές αίθουσες, αίθουσα ανάνηψης και προετοιμασίας ασθενών για χειρουργείο, θαλάμους νοσηλείας και άλλους βοηθητικούς χώρους, όπως γραφείο νοσηλευτών και γραφείο εφημερεύοντος ιατρού.

Σύμφωνα με στοιχεία των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Άμυνας, το κόστος της νέας πτέρυγας του στρατιωτικού νοσοκομείου ανήλθε σε περίπου €1.700.000. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται ποσό €220.000, το οποίο κλήθηκε να καταβάλει η Δημοκρατία ως αποζημίωση σε ένα από τους εργολάβους του έργου. Στο πιο πάνω ποσό δεν περιλαμβάνεται ο ΦΠΑ, ο τόκος της αποζημίωσης από 21.2.2014, ως η απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας και το κόστος του εξοπλισμού του νοσοκομείου.

Με τα σημερινά δεδομένα, ο όροφος της νέας πτέρυγας του στρατιωτικού νοσοκομείου παραμένει αναξιοποίητος, αφού χρησιμοποιείται μόνο για δερματικές μικροεπεμβάσεις. Αυτό οφείλεται, αφενός, στο ότι το 106 ΣΝΕ δεν λειτουργεί σε 24ωρη βάση, ώστε να χρησιμοποιούνται οι θάλαμοι για νοσηλεία ασθενών και αφετέρου στην έλλειψη ιατρών απαιτούμενων χειρουργικών ειδικοτήτων, που καθιστά αδύνατη τη διενέργεια χειρουργικών επεμβάσεων.

4.3 Ιατρικό προσωπικό της ΕΦ.

α. Γενικοί ιατροί. Οι γενικοί ιατροί (άνευ ειδικότητας) που υπηρετούν στην ΕΦ ανέρχονται σε 14, εκ των οποίων οι δύο βρίσκονται σε προαφυπηρητική άδεια και ένας πρόκειται να αφυπηρητήσει εντός του 2021.

Σύμφωνα με τη μελέτη της ΔΥΓ, για να λειτουργήσει ο θεσμός του ιατρού Μονάδος, μέσω του οποίου παρέχεται, μεταξύ άλλων, η πρωτοβάθμια περίθαλψη του προσωπικού της ΕΦ στον χώρο του στρατοπέδου που υπηρετεί, απαιτείται τουλάχιστον η τοποθέτηση ενός ιατρού άνευ ειδικότητας σε 40 καθορισμένα στρατόπεδα.

Όπως επίσης αναφέρεται στην εν λόγω μελέτη, λόγω ελλείψεων προσωπικού προκύπτουν τα εξής προβλήματα:

- ◆ Οι υφιστάμενοι ιατροί επωμίζονται μεγάλο όγκο εργασίας, χωρίς να είναι βέβαιο ότι μπορούν να τον διαχειριστούν με τον προβλεπόμενο τρόπο.
- ◆ Λόγω έλλειψης ιατρού στο στρατόπεδο, ασθενείς διακομίζονται αναγκαστικά σε άλλα στρατιωτικά ιατρεία ή στο 106 ΣΝΕ ή σε κρατικό νοσοκομείο, γεγονός που συνεπάγεται αυξημένο διοικητικό κόστος, σε σχέση με την απασχόληση προσωπικού (οδηγούς, συνοδηγούς, νοσηλευτές) και πρόσθετο κόστος καυσίμων, από τις κινήσεις των οχημάτων.
- ◆ Οι επικίνδυνες εκπαιδευτικές δραστηριότητες των Μονάδων της ΕΦ καλύπτονται υποχρεωτικά με ιατρούς του 106 ΣΝΕ, λόγω έλλειψης ιατρών Μονάδων, γεγονός που προκαλεί προβλήματα στη λειτουργία των εξωτερικών ιατρείων του ΣΝΕ.
- ◆ Το 106 ΣΝΕ και τα κρατικά νοσοκομεία επιφορτίζονται με την εξέταση απλών περιστατικών, σε βάρος περιστατικών που θα έχρηζαν δευτεροβάθμιας περίθαλψης.

β. Ειδικό ιατροί. Στις τάξεις της ΕΦ υπηρετούν σήμερα οκτώ ειδικοί ιατροί διαφόρων ειδικοτήτων. Δύο από αυτούς δεν απασχολούνται στην ΕΦ, αφού εκκρεμεί η αποπεράτωση της ειδικότητάς τους στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, ενώ ένας βρίσκεται σε προαφυπηρητική άδεια.

Στους ειδικούς ιατρούς ανατίθενται, μεταξύ άλλων, καθήκοντα όπως πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια περίθαλψη, λειτουργία υγειονομικών επιτροπών, καλύψεις δραστηριοτήτων, εξετάσεις υποψηφίων για σχολές ή διορισμό στην ΕΦ κ.ά. Λόγω των θεμάτων που εγείρονται στην προηγούμενη παράγραφο, οι ειδικοί ιατροί δεν αξιοποιούνται πλήρως, αλλά περιορίζονται σε εξέταση ασθενών, σε περιορισμένο φάσμα παθήσεων. Τα ποικίλα καθήκοντα που τους ανατίθενται, λόγω έλλειψης γενικών ιατρών, τους αναγκάζουν να απουσιάζουν από τα ιατρεία τους σε σχεδόν καθημερινή βάση, με αποτέλεσμα όλο και περισσότεροι ασθενείς που προσέρχονται στο 106 ΣΝΕ να μην εξυπηρετούνται.

Το ΓΕΕΦ αιτήθηκε επανειλημμένα την αναπλήρωση του ιατρικού προσωπικού, ώστε να αποφευχθούν τα σοβαρότατα προβλήματα που παρουσιάζονταν διαχρονικά στην εύρυθμη λειτουργία της υγειονομικής υπηρεσίας της ΕΦ, χωρίς ωστόσο να ικανοποιηθεί οποιοδήποτε αίτημα μέχρι σήμερα.

Ενδεικτικό της κατάστασης, που είχε επισημανθεί από την Υπηρεσία μας από το 2016, είναι η εκκρεμότητα στην πρόσληψη χειρουργού ιατρού, που έχει ως συνέπεια τη μη διενέργεια χειρουργικών επεμβάσεων και που καθιστά, σε μεγάλο βαθμό, αναξιοποίητη την παρουσία του αναισθησιολόγου ιατρού.

γ. Νοσηλευτικό προσωπικό. Σύμφωνα με τον περί Νοσηλευτικής και Μαιευτικής Νόμο και την περί Λειτουργίας και Υγειονομικής Υπηρεσίας της Εθνικής Φρουράς Πάγια Διαταγή 7-1/2012, κανένα πρόσωπο δεν μπορεί να ασκεί τη νοσηλευτική, εκτός εάν είναι εγγεγραμμένος νοσηλευτής στο Μητρώο Νοσηλευτών Κύπρου και κατέχει σε ισχύ την απαιτούμενη άδεια εξασκήσεως επαγγέλματος.

Από έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας το 2016, σχετικά με την πιο πάνω νομοθεσία, διαπιστώσαμε τα ακόλουθα:

- ♦ Από τους 11 νοσηλευτές/νοσηλεύτριες, που υπηρετούσαν στο 106 ΣΝΕ, μόνο οι τρεις ήταν εγγεγραμμένοι στο προβλεπόμενο από τη νομοθεσία μητρώο ή/και κατείχαν σε ισχύ την απαιτούμενη άδεια εξασκήσεως επαγγέλματος και συνεπώς ήταν σε θέση να ασκούν τα νοσηλευτικά τους καθήκοντα.

Η ΔΥΓ, με επιστολή της, ημερ. 21.9.2017, μας ενημέρωσε ότι, μετά από τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, το νοσηλευτικό προσωπικό που κατείχε πλέον άδεια εξασκήσεως επαγγέλματος ανήλθε στους εννέα.

- ♦ Νοσηλευτής ασκούσε τα νοσηλευτικά του καθήκοντα από το 1990 μέχρι και τον Νοέμβριο του 2015, χωρίς να κατέχει πτυχίο νοσηλευτικής και χωρίς να είναι εγγεγραμμένος στο Μητρώο Νοσηλευτών Κύπρου. Σημειώνεται ότι ο εν λόγω νοσηλευτής προέβηκε σε ψευδή δήλωση σχετικά με την εγγραφή του στο Μητρώο.

Μετά από σχετικές υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, διατάχθηκε ποινική ανάκριση και όπως ενημερωθήκαμε τον Νοέμβριο του 2016 από τον Γενικό Εισαγγελέα, η διερεύνηση της υπόθεσης ολοκληρώθηκε και δόθηκαν οδηγίες για δίωξη του υπόπτου για τα αδικήματα των άρθρων 21(β) & 21(γ) του περί Νοσηλευτικής και Μαιευτικής Νόμου (Ν.214/88).

Η Υπηρεσία μας ζήτησε από το ΥΠΑΜ ενημέρωση για το κατά πόσο σήμερα όλο το νοσηλευτικό προσωπικό του 106 ΣΝΕ κατέχει την προβλεπόμενη από τον Νόμο άδεια εξασκήσεως επαγγέλματος και έχει εγγραφεί στο σχετικό μητρώο.

Το ΓΕΕΦ σε απάντηση του ημερ. 10.11.2020 μας ενημέρωσε ότι, όλο το νοσηλευτικό προσωπικό που υπηρετεί στο 106 ΣΝΕ είναι εγγεγραμμένο στο προβλεπόμενο από τη Νομοθεσία Μητρώο και κατέχει σε ισχύ την απαιτούμενη άδεια εξασκήσεως επαγγέλματος.

4.4 Εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας (ΓεΣΥ)

Από την 1.6.2019 εφαρμόστηκε η πρώτη φάση του ΓεΣΥ, που αφορά στην εξωνοσοκομειακή περίθαλψη. Η ΔΥΓ, με επιστολή της, ημερ. 10.5.2019, ενημέρωσε όλες τις Διοικήσεις του ΓΕΕΦ ότι όλο

το στρατιωτικό προσωπικό θα έπρεπε να εγγραφεί στο ΓεΣΥ. Πληροφόρησε επίσης ότι η περίθαλψη του στρατιωτικού προσωπικού, μετά την εφαρμογή του ΓεΣΥ, θα υλοποιείται ως εξής:

- ◆ Οι στρατιωτικοί ιατροί θα εξετάζουν το στρατιωτικό προσωπικό που ασθενεί εν ώρα υπηρεσίας και ανάλογα με το είδος και τη σοβαρότητα του περιστατικού:
 - Θα παρέχει περίθαλψη, χορηγώντας φάρμακα διατεθειμένα από την υπηρεσία και δίνοντας οδηγίες, όπως γινόταν και στο παρελθόν.
 - Θα παραπέμπει τον ασθενή σε ειδικό ιατρό (του ΓεΣΥ) της επιλογής του, εκδίδοντας χειρόγραφο παραπεμπτικό.
 - Θα παραπέμπει τον ασθενή στις Πρώτες Βοήθειες συμβεβλημένου με το σύστημα νοσηλευτηρίου της επιλογής του.
- ◆ Όταν το στρατιωτικό προσωπικό ασθενεί εκτός ωρών υπηρεσίας, θα εξυπηρετείται από τον προσωπικό ιατρό που επέλεξε με την εγγραφή του στο ΓεΣΥ.

Ωστόσο, εκκρεμεί η οριστικοποίηση και ο καθορισμός του εύρους συνεργασίας του 106 ΣΝΕ με τον ΟΚΥΠΥ. Σχετική είναι προγενέστερη επιστολή της ΔΥΓ, ημερ. 8.4.2019, με την οποία έγινε εισήγηση όπως το Υπουργείο Άμυνας συνάψει άμεσα συμφωνία με τον ΟΚΥΠΥ, στην οποία να προνοούνται τα εξής:

- ◆ Αξιοποίηση των ειδικών ιατρών του 106 ΣΝΕ για τις ανάγκες των Γενικών Νοσοκομείων.
- ◆ Τη διάθεση, από τον ΟΚΥΠΥ, ειδικών ιατρών που δεν διαθέτει η ΕΦ, για τις ανάγκες του 106 ΣΝΕ.
- ◆ Τη δυνατότητα αξιοποίησης των εγκαταστάσεων του 106 ΣΝΕ από τον ΟΚΥΠΥ.
- ◆ Τη συνδρομή του ΟΚΥΠΥ στη διαδικασία περιστροφής (rotation) των πολεμικών αποθεμάτων υγειονομικού υλικού της ΕΦ, ώστε να μην προκύπτει το ενδεχόμενο ληξηπρόθεσμων υλικών, που θα επιφέρει επιπλέον κόστος στη Δημοκρατία για αγορά και αντικατάστασή τους.
- ◆ Τη συνδρομή του ΟΚΥΠΥ στην προμήθεια αναλώσιμου υγειονομικού υλικού για τις ανάγκες σε περίοδο ειρήνης, διαδικασία η οποία θα συμβάλει στην εξασφάλιση χαμηλότερων τιμών, λόγω μεγαλύτερων ποσοτήτων σε παραγγελίες. Αναφέρουμε ότι, μέχρι σήμερα, το υλικό αυτό εξασφαλιζόταν μέσω των κρατικών Φαρμακευτικών Αποθηκών σε χαμηλό κόστος, ωστόσο με την εφαρμογή του ΓεΣΥ η διαδικασία αυτή θα καταργηθεί.

Συνεκτιμώντας το περιεχόμενο των παραγράφων 4.1–4.4, διαπιστώθηκε ότι οι σχετικές καθυστερήσεις που διαφάνηκαν στη λήψη αποφάσεων για το καθεστώς λειτουργίας του Στρατιωτικού Νοσοκομείου στο περιβάλλον του ΓεΣΥ, επηρέασαν αρνητικά τη λειτουργία του. Η έλλειψη ιατρικού προσωπικού και η επιδείνωση του προβλήματος, λόγω πρόσφατων μαζικών παραιτήσεων, αλλά και αφυπηρητήσεων ιατρών, χωρίς να προωθηθούν έγκαιρα ενέργειες για πλήρωση των κενών θέσεων, δημιούργησε σοβαρό πρόβλημα στην παροχή υπηρεσιών. Επιπρόσθετα, η εφαρμογή του ΓεΣΥ διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στη μείωση των ασθενών που επισκέπτονται το 106 ΣΝΕ, καθώς οι δικαιούχοι ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης μπορούν πλέον να

επισκέπτονται τον ιατρό της επιλογής τους. Ως αποτέλεσμα, το σύστημα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης της ΕΦ φαίνεται να βρίσκεται στα πρόθυρα της κατάρρευσης.

Επισύραμε την προσοχή στο γεγονός ότι, τόσο οι συστάσεις της Υπηρεσία μας, οι οποίες αναφέρονται σε επιστολή, ημερ. 29.6.2016, με θέμα «Ιατρικό προσωπικό, νοσηλευτές και εξοπλισμός του 106 ΣΝΕ», όπου γίνεται αναφορά στην έλλειψη παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε όλους τους τομείς, όσο και οι επανειλημμένες επιστολές που αποστέλλονταν από την ΔΥΓ, για λήψη άμεσων ενεργειών για την εύρυθμη λειτουργία του 106 ΣΝΕ, δεν φαίνεται να έτυχαν της απαραίτητης προσοχής.

Σύσταση: Με βάση τα πιο πάνω κρίνεται αναγκαία η λήψη ουσιαστικών αποφάσεων από τα αρμόδια Υπουργεία, το συντομότερο, για τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση του προσωπικού, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού του 106 ΣΝΕ.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι, για σειρά ετών, το 106 ΣΝΕ δεν εξυπηρετεί σε ικανοποιητικό βαθμό τις ανάγκες της ΕΦ, τόσο σε περίοδο ειρήνης, αλλά και σε περιόδους κρίσεων, εισηγηθήκαμε όπως επανεξεταστεί ο τρόπος κάλυψης των αναγκών ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης της ΕΦ. Επισημαίνουμε ότι, όπως πληροφορηθήκαμε, σε ορισμένες χώρες (π.χ. Ηνωμένο Βασίλειο) δεν λειτουργούν στρατιωτικά νοσοκομεία, αλλά οι ανάγκες καλύπτονται από ειδικές πτέρυγες στα υφιστάμενα νοσοκομεία.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Άμυνας, με επιστολή του, ημερ.26.10.2020, μας πληροφόρησε τα ακόλουθα:

- α.** Αναμένεται νέα διαβούλευση με τον ΟΚΥΠΥ, σε μία προσπάθεια να καταστεί δυνατή η ένταξη των Υγειονομικών Υπηρεσιών της ΕΦ στο ΓεΣΥ, γεγονός το οποίο θα προσφέρει τη δυνατότητα καλύτερης αξιοποίησης των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού του 106 ΣΝΕ και ταυτόχρονα θα υποβοηθήσει στην εξασφάλιση ιατρών ειδικοτήτων για κάλυψη των αναγκών της ΕΦ.
- β.** Ξεκίνησε η εξέταση του ενδεχόμενου ένταξης των αναγκών υγειονομικού υλικού της ΕΦ στις ποσότητες που θα αγοράζονται κεντρικά από τον ΟΚΥΠΥ, για εξασφάλιση καλύτερων τιμών. Συζητήθηκε επίσης το θέμα της ανακύκλωσης των αποθεμάτων φαρμάκων στο μεσοδιάστημα της ζωής τους, προκειμένου να αποφεύγεται το ενδεχόμενο να λήγουν, με βασική επιλογή την επιστροφή για χρήση στο Νοσοκομείο τουλάχιστον ένα χρόνο πριν τη λήξη τους.
- γ.** Για άμβλυνση του προβλήματος της έλλειψης Ιατρών στην ΕΦ, το ΓΕΕΦ έχει εισηγηθεί αριθμό μέτρων, τα οποία μελετώνται από το ΥΠΑΜ, όπως την πρόσληψη συμβασιούχων Ιατρών, την ενίσχυση της ΕΦ με Αξιωματικούς Ιατρούς από την Ελλάδα και την χορήγηση αναβολής κατάταξης λόγω σπουδών στους φοιτητές αναγνωρισμένων Ιατρικών Σχολών της Κύπρου, ούτως ώστε αυτοί, μετά την αποφοίτησή τους, να αξιοποιούνται ως ιατροί κατά τη διάρκεια της θητείας τους.

4.5 Ιδιωτική άσκηση επαγγέλματος από Στρατιωτικούς Ιατρούς και ένταξή τους στο Γενικό Σύστημα Υγείας (ΓεΣΥ).

4.5.1 Σύμφωνα με καταγγελία που λήφθηκε από την Υπηρεσία μας, συνολικά τέσσερις ειδικοί ιατροί (αξιωματικοί Υγειονομικού) είχαν εγγραφεί στο ΓεΣΥ και ασκούσαν ιδιωτικά το επάγγελμα του ιατρού, χωρίς να είχαν εξασφαλίσει, την προβλεπόμενη άδεια του Υπουργού Άμυνας.

Επισημαίνουμε ότι, κατά το 2019, άλλοι αξιωματικοί, ιατροί του Υγειονομικού, παραιτήθηκαν από τις τάξεις τις ΕΦ οικειοθελώς και ακολούθως προχώρησαν στην εγγραφή τους στο ΓεΣΥ, ενώ, μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου μας, είχαν υποβάλει αίτημα για άσκηση ιδιωτικής απασχόλησης, ιεραρχικά μέσω της ΔΥΓ, συνολικά 11 ιατροί. Από αυτούς, μόνο οι υπό αναφορά τέσσερις προχώρησαν στην εγγραφή και άσκηση του επαγγέλματος ιδιωτικά.

Σύμφωνα με τον περί Στρατού της Δημοκρατίας Νόμο, που ίσχυε μέχρι πρόσφατα, δεν επιτρεπόταν σε μέλος του Στρατού να ασκεί, με ή χωρίς αμοιβή, οποιοδήποτε επάγγελμα ή επιτήδευμα ή να ασχολείται ή να μετέχει σε οποιαδήποτε εργασία ή επιχείρηση, εκτός από την εργασία του στον Στρατό. Ο Νόμος αυτός τροποποιήθηκε στις 26.7.2019, με την αναφορά ότι «ο Υπουργός δύναται, σε εξαιρετικές περιπτώσεις και αφού λάβει υπόψη τις απόψεις του Αρχηγού, να χορηγεί άδεια σε Αξιωματικό Ιατρό του Υγειονομικού Σώματος για μερική απασχόληση, έναντι αμοιβής, κατά τις ώρες εκτός υπηρεσίας του στον Στρατό, με όρους και προϋποθέσεις που καθορίζει ο Υπουργός υπό τις περιστάσεις και εφόσον η απασχόληση του μέλους δεν επηρεάζει άμεσα ή έμμεσα την άρτια εκτέλεση των καθηκόντων του ως μέλους του Στρατού».

Σε σχετική επιστολή του ΓΕΕΦ, ημερ. 3.9.2019, αναφέρονται οι απαιτούμενες προϋποθέσεις και περιορισμοί κατά την άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος ιδιωτικά από τους Αξιωματικούς Υγειονομικού. Μεταξύ άλλων, αναφέρεται ότι πριν από την έναρξη της άσκησης επαγγέλματος ιδιωτικά, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να υποβάλει ιεραρχικά στο ΥΠΑΜ ατομική αναφορά, συμπληρώνοντας «αίτηση για άδεια για μερική απασχόληση δημοσίου υπαλλήλου». Εφόσον το αίτημα εγκριθεί, ο ιατρός οφείλει να ενημερώσει την ΔΥΓ με το καθεστώς το οποίο ασκεί ιδιωτικά το ιατρικό επάγγελμα. Σημαντικός είναι και ο περιορισμός που περιλαμβάνεται στην εν λόγω επιστολή και αναφέρει ότι η άσκηση του επαγγέλματος ιδιωτικά, επιτρέπεται μόνο στον ελεύθερο, πέραν από το ωράριο της υπηρεσίας, χρόνο.

4.5.2. Ευρήματα και συμπεράσματα από τη διερεύνηση της καταγγελίας

α. Κανένας από τους τέσσερις ιατρούς δεν εξασφάλισε την απαιτούμενη από τον Νόμο άδεια από τον Υπουργό Άμυνας. Σημειώνεται ότι, τα συμβόλαια των ιατρών με τον ΟΑΥ υπογράφηκαν κατά την περίοδο 30.5.2019-28.6.2019, για τον κάθε ένα ξεχωριστά, με αυτόματη ενεργοποίησή τους στο μηχανογραφικό σύστημα του ΓεΣΥ. Οι πρώτες καταχωρήσεις/συνταγογραφήσεις τους στο σύστημα διενεργήθηκαν αμέσως μετά την ημερομηνία αυτή, γεγονός που επιβεβαιώνει την άμεση άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος ιδιωτικά.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι και στις τέσσερις περιπτώσεις, τόσο η εγγραφή στο ΓεΣΥ, όσο και η έναρξη άσκησης ιδιωτικής απασχόλησης, προηγήθηκε αρκετά της ημερομηνίας ψήφισης της τροποποίησης της σχετικής νομοθεσίας (26.7.2019), η οποία καθιστούσε επιτρεπτή την ιδιωτική απασχόληση, νοουμένου ότι θα εξασφαλιζόταν η σχετική άδεια από τον Υπουργό Άμυνας. Η

Υπηρεσία μας θεωρεί απαράδεκτο το γεγονός ότι, οι υπό αναφορά ιατροί, θεώρησαν δεδομένη, τόσο την τροποποίηση της νομοθεσίας, όσο και την εξασφάλιση της σχετικής έγκρισης από τον Υπουργό Άμυνας.

β. Το συνολικό ποσό που εισέπραξαν οι υπό αναφορά ιατροί από το ΓεΣΥ, για τις υπηρεσίες τους, από την ημερομηνία εγγραφής τους μέχρι και τον Οκτώβριο του 2019, παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	Ιούνιος €	Ιούλιος €	Αύγουστος €	Σεπτέμβριος €	Οκτώβριος €	Σύνολο €
Ιατρός Α	21.108	43.786	38.631	56.564	65.927	226.016
Ιατρός Β	158	7.828	11.428	14.752	14.342	48.508
Ιατρός Γ	8.162	14.577	27.991	24.693	26.623	102.046
Ιατρός Δ	3.568	5.232	4.973	9.970	10.595	34.338

Σημειώνεται ότι, στα πιο πάνω ποσά δεν συμπεριλαμβάνεται το κόστος συμπληρωμής €6, που καταβάλλει ο ασθενής κατά την επίσκεψή του σε ειδικό ιατρό, εάν έχει παραπεμπτικό από τον προσωπικό του ιατρό ή των €25, σε περίπτωση που ο ασθενής επισκέφθηκε τον ιατρό χωρίς παραπεμπτικό.

Τα πιο πάνω, πολύ σημαντικά ποσά, καταδεικνύουν ότι για τους πιο πάνω ιατρούς, η κύρια πηγή εισοδήματος ήταν πλέον η ιδιωτική τους απασχόληση, γεγονός που δημιουργεί εύλογα ερωτηματικά, σε σχέση με την άσκηση του καθηκόντων τους στην ΕΦ. Ενδεικτικό είναι και το γεγονός ότι η τάση των εισοδημάτων τους, που προέρχεται από ιδιωτική απασχόληση, είναι αυξητική. Ερωτήματα, επίσης, προκαλεί το υπερβολικό ύψος της μηνιαίας αμοιβής, ιδιαίτερα στην περίπτωση του ιατρού Α, αφού αυτό συνεπάγεται στην παροχή υπηρεσιών σε πολύ μεγάλο αριθμό ασθενών.

γ. Εντοπίσαμε δύο περιπτώσεις ιατρών, στις οποίες, δύο εκ των τεσσάρων, ενώ βρίσκονταν με άδεια ασθενείας (ο ένας με ιατρικό πιστοποιητικό και ο άλλος χωρίς ιατρικό πιστοποιητικό), φαίνεται να εξέτασαν ασθενείς ιδιωτικά, αφού κατά τις εν λόγω ημέρες απουσίας τους υπάρχουν καταχωρίσεις/συνταγογραφήσεις στο σύστημα του ΓεΣΥ. Συγκεκριμένα, στην πρώτη περίπτωση υπάρχουν σε μια μέρα καταχωρίσεις για 28 ασθενείς, ενώ στη δεύτερη περίπτωση για τέσσερις ασθενείς, σε μια ημέρα.

δ. Διαπιστώσαμε ότι οι πιο πάνω τέσσερις ιατροί ενδέχεται να παραβίαζαν επανειλημμένα το ωράριο εργασίας τους στην ΕΦ, για να ασκούν ιδιωτική εργασία, αφού καταχώριζαν/συνταγογραφούσαν επισκέψεις στο σύστημα κατά την ώρα εργασίας τους στην ΕΦ. Από τον έλεγχο επιβεβαιώσαμε ότι, για τις συγκεκριμένες περιπτώσεις, όπου, βάσει των καταχωρίσεων στο σύστημα του ΓεΣΥ, φαίνεται ότι εξέταζαν ασθενείς κατά τις ώρες εργασίας στην ΕΦ, δεν είχαν εξασφαλίσει δικαιολογημένη απουσία, αφού διενεργήθηκε έλεγχος, τόσο στα ατομικά τους βιβλιάρια (Δελτία Χορηγήσεως Αδειών) και στα ΕΦ36Α (τρίπτυχα αδειών), όσο και στο βιβλίο αιτήσεων απαλλαγών του έτους. Σημειώνουμε ότι, με τις καταχωρίσεις στο σύστημα του ΓεΣΥ, κάθε ιατρός δημιουργεί «επίσκεψη» στο σύστημα για να ενημερώσει σχετικά τον ιατρικό φάκελο του δικαιούχου και να

καταχωρίσει τα σχετικά με την πραγματοποιηθείσα επίσκεψη, όπως διάγνωση, έκδοση παραπεμπτικού προς άλλους παροχείς υπηρεσιών ή έκδοση συνταγής.

Στον πίνακα που ακολουθεί, φαίνεται ο αριθμός ημερών κατά τις οποίες ο κάθε ιατρός προέβη σε καταχωρίσεις εντός του συστήματος κατά τις ώρες εργασίας του στην ΕΦ, καθώς και το σύνολο των καταχωρίσεων αυτών.

	Σύνολο ημερών	Σύνολο Καταχωρίσεων στο σύστημα/συνταγογραφήσεις
Ιατρός Α	28	207
Ιατρός Β	35	72
Ιατρός Γ	24	52
Ιατρός Δ	10	15

Υπογραμμίζεται ότι ο ιατρός Α, συγκεκριμένης ειδικότητας, ο οποίος ήταν και ο μόνος στην ΕΦ, δεν εξέταζε περιστατικά της ειδικότητάς του κατά τις ώρες απασχόλησής του στην ΕΦ, προφασιζόμενος την άσκηση διοικητικών καθηκόντων.

ε. Αρκετές από τις καταχωρίσεις/συνταγογραφήσεις στο σύστημα είχαν γίνει μερικά λεπτά μετά τη λήξη του κανονικού ωραρίου της υπηρεσίας των ιατρών στο στρατόπεδο όπου υπηρετούν. Σημειώνεται ότι, όλο το ιατρικό και παραϊατρικό προσωπικό εφαρμόζει το πρόγραμμα ωρών και υπηρεσίας και εκπαίδευσης του Επιτελείου ΓΕΕΦ - Σχηματισμών, δηλαδή 7:00-14:30. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει και πάλι το ενδεχόμενο παραβίασης του ωραρίου τους, αφού, κατά πάσα λογική πιθανότητα, είχαν αναχωρήσει από την εργασία τους πριν από την κανονική λήξη του ωραρίου τους, χωρίς δικαιολογία. Ο πιο κάτω πίνακας αναφέρει ενδεικτικά την απόσταση και τον χρόνο που χρειάζεται ο κάθε ιατρός ξεχωριστά, για μετάβαση από τον χώρο εργασίας του στη διεύθυνση του γραφείου που καταχωρίστηκε για ιδιωτική εργασία στο σύστημα του ΓεΣΥ.

	Καταχωρίσεις στο σύστημα /συνταγογραφήσεις (μεταξύ 14:30 – 15:00)	Απόσταση από το στρατόπεδο όπου εργάζεται μέχρι τη διεύθυνση (ιδιωτικής) εργασίας (στο ΓεΣΥ)
Ιατρός Α	45	13 χλμ - 28 λεπτά
Ιατρός Β	3	1,5 χλμ - 6 λεπτά
Ιατρός Γ	2	9 χλμ - 15 λεπτά
Ιατρός Δ	7	6χλμ - 18 λεπτά

στ. Από περαιτέρω έλεγχο που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας για τον Ιατρό Α, λόγω του σημαντικού ποσού εισπράξεων που διαφάνηκε στην αρχική διερεύνηση, προέκυψε ότι το συνολικό ποσό που εισέπραξε για το έτος 2019 από την ημερομηνία εγγραφής του (Ιούνιο του 2019) ανήλθε στις €247.423.

Από την 1.1-31.7.2020 εισέπραξε το συνολικό ποσό των €150.538, όπως φαίνεται αναλυτικά πιο κάτω:

Ιανουάριος	Φεβρουάριος	Μάρτιος	Απρίλιος	Μάιος	Ιούνιος	Ιούλιος	Σύνολο
€	€	€	€	€	€	€	€
9.919	32.387	25.267	2.174	36.776	22.643	21.372	150.538

Σημειώνεται ότι στις 12.12.2019, ο ίδιος αιτήθηκε όπως εξεταστεί από ιατροσυμβούλιο για ανικανότητα και υπέβαλε άδεια ασθενείας από τις 23.12.2019 για 42 ημέρες. Στις 26.3.2020, ενόψει της πανδημίας του κορωνοϊού, τέθηκε σε αυτοπεριορισμό λόγω κατάταξής του σε ευπαθή ομάδα και υπέβαλε αναρρωτική άδεια για 53 ημέρες, μέχρι και τις 19.5.2020 όπου κρίθηκε από το Ιατροσυμβούλιο ως ανίκανος για εργασία. Σύμφωνα με την επιστολή των Ιατρικών Υπηρεσιών, ημερ. 19.5.2020, αναφέρεται ότι, λόγω της σοβαρότητας της κατάστασης της υγείας του, το Ιατροσυμβούλιο θεωρεί ότι είναι ανίκανος πλέον να ασκεί τα καθήκοντα της εργασίας του στις κλιματολογικές και εργασιακές συνθήκες του στρατιωτικού περιβάλλοντος. Ενόψει του πιο πάνω πορίσματος, ο τότε Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Άμυνας, με επιστολή του, ημερ. 22.7.2020, ενημέρωσε τον εν λόγω ιατρό ότι ο Υπουργός Άμυνας αποφάσισε την αφυπηρέτησή του από τις τάξεις του στρατού της Δημοκρατίας, για λόγους υγείας, από την ημερομηνία εξάντλησης της άδειας ανάπαυσης που είχε σε πίστη του, που ήταν η 24.7.2020.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, ενώ ο εν λόγω ιατρός βρισκόταν με άδεια ασθενείας, τόσο τον Ιανουάριο του 2020 όσο και κατά την περίοδο 26.3.2020-19.5.2020, όταν είχε υποβληθεί σε αυτοπεριορισμό, εξακολουθούσε να εξετάζει ασθενείς ιδιωτικά, αφού προέβαινε σε σχετικές καταχωρίσεις επισκέψεων στο σύστημα του ΓεΣΥ. Επίσης, σύμφωνα με τα στοιχεία του πιο πάνω πίνακα, ο συγκεκριμένος ιατρός εξακολουθούσε να εξασκεί το επάγγελμά του ιδιωτικά και μετά την περίοδο που κρίθηκε από το Ιατροσυμβούλιο ως ανίκανος να ασκεί τα καθήκοντα της εργασίας του.

Σύσταση: Με βάση τα πιο πάνω ευρήματα, που αφορούν στην άσκηση ιδιωτικής απασχόλησης των εν λόγω ιατρών, χωρίς την εξασφάλιση της απαιτούμενης άδειας από τον Υπουργό Άμυνας, στη συστηματική παραβίαση του ωραρίου εργασίας και στη χωρίς άδεια απουσία από την εργασία, εισηγηθήκαμε όπως η αρμόδια Αρχή προβεί στην εξέταση των πιο πάνω, για πιθανή διάπραξη παραπτωμάτων/αδικημάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις/Κανονισμούς που διέπουν την ΕΦ.

Επίσης, επισύραμε την προσοχή στους σχετικούς όρους και προϋποθέσεις άσκησης ιατρικού επαγγέλματος ιδιωτικά, που εκδόθηκαν από την ΔΥΓ στις 3.9.2019, όπου αναφέρεται ότι, σε περίπτωση συστηματικής παραβίασης του ωραρίου της υπηρεσίας, προς όφελος της άσκησης ιατρικής (ιδιωτικά), πέραν του πειθαρχικού ελέγχου από τη Μονάδα, το ΓΕΕΦ/ΔΥΓ θα εισηγείται ιεραρχικά στο ΥΠΑΜ, την ακύρωση της άδειας ιδιωτικής απασχόλησης.

Τέλος, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση των ενεργειών των εν λόγω ιατρών και το γεγονός ότι αυτές γίνονταν συστηματικά και κατ' εξακολούθηση, εκφράσαμε την άποψη ότι ενδεχομένως να προκύπτουν και ποινικά αδικήματα, τα οποία πιθανόν να πρέπει να περιέλθουν σε γνώση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, για να αποφασίσει σχετικά.

Τα πιο πάνω ευρήματα διαβιβάστηκαν από την Υπηρεσία μας, με επιστολή, ημερ. 16.12.2019, στον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Άμυνας.

4.5.3. Ενέργειες ΓΕΕΦ για διερεύνηση και έλεγχο πειθαρχικών παραπτώματων

Στη βάση των πιο πάνω ευρημάτων μας, το ΓΕΕΦ διέταξε τη διενέργεια στρατιωτικής ανάκρισης για τη διερεύνηση και έλεγχο τυχόν πειθαρχικών παραπτώματων, για τους τέσσερις στρατιωτικούς ιατρούς, σύμφωνα με τις πρόνοιες των Πειθαρχικών Κανονισμών.

Με την ολοκλήρωση της στρατιωτικής ανάκρισης, σε έκθεσή του ο ανακριτής αναφέρει ότι δεν προκύπτουν ενδείξεις για τέλεση ποινικού αδικήματος, προτείνοντας ωστόσο τη διεξαγωγή πειθαρχικού ελέγχου, για τους ιατρούς Α, Β και Δ, καθώς, όπως διαφάνηκε από τη διαδικασία ανάκρισης, παρέπεσαν στα ακόλουθα πειθαρχικά παραπτώματα:

- ◆ Ο ιατρός Α υπέπεσε στο πειθαρχικό παράπτωμα της αμέλειας καθήκοντος, καθώς δεν εκτελούσε πλήρως τα ιατρικά του καθήκοντα στο 106 ΣΝΕ.
- ◆ Οι ιατροί Α και Δ υπέπεσαν στο πειθαρχικό παράπτωμα της αναξιοπρεπούς και ανοίκειου συμπεριφοράς, καθώς, ενώ βρίσκονταν με αναρρωτική άδεια, εισέρχονταν στο σύστημα ΓεΣΥ εκτελώντας καταχωρίσεις και συνταγογραφήσεις.
- ◆ Και οι τέσσερις ιατροί υπέπεσαν στα πειθαρχικά παραπτώματα της παράλειψης συμμόρφωσης προς τις γενικές διαταγές του διοικητή, της άσκησης ιδιωτικής εργασίας και της αναξιοπρεπούς και ανοίκειου συμπεριφοράς, καθώς εντάχθηκαν στο ΓεΣΥ, χωρίς την έγκριση του Υπουργού Άμυνας και παραβίαζαν το ωράριο εργασίας τους εκτελώντας καταχωρίσεις και συνταγογραφήσεις εν ώρα εργασίας.

Ενόψει των αποτελεσμάτων της πιο πάνω ανάκρισης, ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς, με διαταγή του, ημερ. 12.3.2020, ανέθεσε στους Διοικούντες Αξιωματικούς των εμπλεκόμενων στρατιωτικών ιατρών, τη διενέργεια προσωπικής έρευνας και εφαρμογή της πειθαρχικής τους δικαιοδοσίας στις περιπτώσεις όπου θεωρηθεί ότι αυτοί υπέπεσαν σε πειθαρχικά παραπτώματα.

Οι Διοικούντες Αξιωματικοί, με την ολοκλήρωση της έρευνας και λαμβάνοντας υπόψη, όπως αναφέρουν στις σχετικές εκθέσεις τους, μεταξύ άλλων, ότι:

- α. δύο ιατροί εκ των τεσσάρων αφυπηρέτησαν,
- β. την αλλαγή στη νομοθεσία που επιτρέπει υπό προϋποθέσεις την άσκηση ιδιωτικής ιατρικής από τους στρατιωτικούς ιατρούς,
- γ. το γεγονός ότι η εγγραφή τους στο ΓεΣΥ έγινε με γνώμονα το καλώς νοούμενο συμφέρον όλων των ασθενών τους, για την αρτιότερη παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψής τους,
- δ. την πολύχρονη υπηρεσία τους και την πλήρη ευσυνειδησία στα καθήκοντά τους και
- ε. τα στοιχεία που προέκυψαν από την έρευνα που διεξήχθητε, αλλά και τη διοικητική τους αιτιολογία,

αποφάσισαν όπως μη ελεγχθούν πειθαρχικά οι εν λόγω στρατιωτικοί ιατροί.

Με βάση τα πιο πάνω, το ΓΕΕΦ αποφάσισε όπως η υπόθεση τεθεί στο αρχείο, καθώς, όπως ανέφερε, δεν διαπιστώθηκαν ενδείξεις διάπραξης πειθαρχικού παραπτώματος και οποιαδήποτε περαιτέρω διερεύνηση δεν θα απέφερε άλλο αποτέλεσμα.

Σημειώνεται, ωστόσο, ότι εκκρεμεί ποινική ανάκριση, η οποία, σύμφωνα με επιστολή που μας στάληκε από το Υπουργείο Άμυνας στις 31.1.2020, διατάχθηκε από τον Αρχηγό της Εθνικής Φρουράς.

5. Γενικά συμπεράσματα

5.1 Η Υπηρεσία μας διαπίστωσε την ύπαρξη σημαντικού κινδύνου κατάρρευσης του συστήματος ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης της ΕΦ από το Στρατιωτικό Νοσοκομείο, η οποία οφείλεται, κυρίως:

- α.** Στις καθυστερήσεις στη λήψη αποφάσεων για το καθεστώς λειτουργίας του 106 ΣΝΕ στο περιβάλλον του ΓεΣΥ, οι οποίες επηρέασαν αρνητικά τη λειτουργία του.
- β.** Στην έλλειψη ιατρικού προσωπικού και στην επιδείνωση του προβλήματος, λόγω παραιτήσεων και αφυπηρετήσεων ιατρών, χωρίς να προωθηθούν έγκαιρα ενέργειες για αναπλήρωση των θέσεων, γεγονός το οποίο δημιούργησε σοβαρό πρόβλημα στην παροχή υπηρεσιών.
- γ.** Στην εφαρμογή του ΓεΣΥ, η οποία διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στη μείωση των ασθενών που το επισκέπτονται.
- δ.** Στη μη πλήρη αξιοποίηση της νέας πτέρυγας του ΣΝΕ.

5.2 Διαπιστώσαμε τη μη σύννομη ιδιωτική απασχόληση στρατιωτικών ιατρών και τη συστηματική παραβίαση του ωραρίου εργασίας και την χωρίς άδεια απουσία από την εργασία.

6. Γενικές συστάσεις

6.1 Εισηγηθήκαμε τη λήψη άμεσων και ουσιαστικών αποφάσεων από τα αρμόδια Υπουργεία, για τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση προσωπικού, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού του Στρατιωτικού Νοσοκομείου.

6.2 Υποδείξαμε την πιθανή ύπαρξη τόσο πειθαρχικών όσο και ποινικών αδικημάτων από μέρους των στρατιωτικών ιατρών, υπό διερεύνηση και εισηγηθήκαμε τη διεξαγωγή σχετικών ερευνών και ανακρίσεων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Σύνολο εξετασθέντων ασθενών στα εξωτερικά ιατρεία

Εξωτερικά ιατρεία	1-6/2020	2019	2018	2017	2016
Νευρολογικό	111	441	126	0	0
Αναισθησιολογικό	0	0	0	385	540
Μικροεπεμβάσεις (Δερματολογικού)	75	219	404	408	586
Ορθοπεδικό	0	617	1.785	2.618	2.844
Δερματολογικό	542	1732	2.683	3.015	3.677
Παθολογικό	0	92	1.623	5.414	6.304
Καρδιολογικό	301	1045	962	1.647	3.900
Holter Ρυθμού	37	11	16	87	0
Holter Πίεσεως	2	2	9	62	0
Δοκιμασίες Κοπώσεως	25	91	94	347	0
Υπερηχοκαρδιογραφήματα	34	268	365	1.098	0
Ακουογράμματα/ωρλ	269	584	1.190	2.237	3.489
Οφθαλμολογικό	0	226	824	2.057	3.083
Ψυχιατρικό	357	655	2.362	6.304	5.210
Ακτινολογικό	1150	3319	3.793	5.362	4.327
Ψυχολόγοι / Κοινωνικοί λειτουργοί	464	1249	1.505	2.176	4.373
Διανυκτερεύον ιατρείο	0	0	0	0	20
Σύνολο	3.367	10.551	17.741	33.217	38.353